

РЕШЕНИЕ

№ 9123

гр. София, 18.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в публично заседание на 13.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10675** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от АПК вр. с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Н. П. Ш. – лично и като законен представител и майка на малолетната П. Д. К. с постоянен адрес в [населено място], с която се иска да бъде Главна дирекция „Гранична полиция“ при МВР да заплати на двете:

1. За причинени неимуществени вреди, изразяващи се в преживени негативни емоции, стрес и тревожност, настъпили в резултат на незаконосъобразни действия на служители на ответника - обезщетение в размер на по 3000 / три хиляди / за всяка една от тях или общо сума в размер на 6000 / шест хиляди / лева, ведно със законната лихва, считано от 03.09.2023г, до окончателното изплащане на сумата.

2. За причинени имуществени вреди, сума в размер на 1979, 33 / хиляда деветстотин седемдесет и девет и тридесет и три ст. / лева, представляващи сбор от цената на новозакупени самолетни билети, както и платена нощувка, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 03.09.2023г., до окончателното изплащане на сумата.

Твърди се, че вредите са настъпили в резултат на недопускането им от полицейските служители на летище С. на 03.09.2023г. до самолета излитащ за Е., където отивали на почивка, тъй като са представили нотариално заверен препис и оригинала на нотариално заверена декларация от бащата на малолетното дете, който не пътувал с тях, като документите полицейските служители приели за неистински. Неимуществените вреди се изразяват в причинения им стрес, напрежение, плач, безпокойство и тревога, промяна в психологическото състояние на детето, което я

принудило да ѝ запише часове при психолог, където били проведени редица срещи след 15.09.2023г. По отношение на имуществените вреди - претенцията включва платените разходи за нов полет до Е. в размер на 1495, 33 лева и сума в размер на 484. 00 лева - платени за един брой нощувка от организираната ваканция, която не е ползвана от ищците, по причина неправомерните действия на полицейските служители.

Претендират се и разноски по делото за държавна такса, съдебни разноски и заплатен адвокатски хонорар по договор за правна помощ.

С отговор на исковата молба от 08.12.2023г. ответникът ГД „Гранична полиция“ оспорва исковата молба като неоснователна и недоказана, развива подробни съображения. Позовава се на текста на чл.48, ал.1 от Инструкция №8121з-1492 от 04.11.2022г. за реда и организацията за извършване на граничните проверки на граничните КПП, която изисква декларацията – съгласие за пътуване от отсъстващия родител да се представи в оригинал. Оспорва се твърдението, че ищцата е представила нотариално заверен препис на декларацията. Ищцата не е била спряна и е могла да замине, но по свой почин се е отказала от пътуването. Административният орган, осъществяващ граничен контрол е следвало да извърши самостоятелна преценка на представените документи за пътуване на малолетното дете, съобразно изискването на чл.76, т.9 от ЗБЛД в условията на оперативна самостоятелност. Възражава се и срещу размера на предявения иск от 6000лв. неимуществени вреди като недоказан и завишен.

Прокурор Д. от СГП в о.с.з. на 13.05.24г. е изразил становище за неоснователност и недоказаност на исковите претенции на ищците.

От фактическа страна се установява следното:

Н. П. Ш. и малолетната ѝ дъщеря П. Д. К. са пристигнали на летище С. около 4,30 часа сутринта на 03.09.2023г. за полет до Е., с цел планирано и организирано пътуване с туроператор. На летището била извършена паспортна проверка от полицейски служители на ГД „Гранична полиция“ на ГКПП „Аерогара С.“. По време на проверката Н. Ш. предоставила на граничните служители паспорти за нея и детето и декларация от бащата на П. Д. К., тъй като той не пътувал с тях.

Ищцата твърди, че разполага с нотариално заверена декларация с рег. № 7615/2019г., подписана на 17.04.2019г. пред нотариус С. С. с рег. № 107 на нотариалната камара. Тя представила оригинала на друг нотариус – А. Н. с рег. № 558 на НК, който издал нотариално заверен от него препис на същата тази декларация. Твърди, че е представила преписа пред граничните власти, който е снет от оригинала, както и самият оригинал. С декларацията е декларирано съгласието на родителя за периода от 17.04.2019г. до 17.04.2024г. дъщеря му Племена Д. К., [дата на раждане] в С. да пътува и престоюва извън Р. България, придружавана само от майка си.

При извършването на проверката ищците били помолени да изчакат, след което им казали, че няма да летят. Двете се притеснили, тъй като не им била казана причината, поради която следва да се оттеглят, свалили ли в зала на Аерогара С. и при тях дошли три полицайки, в залата стояли около 30 минути, притеснили се, че ще изпуснат полета, тъй като отивали на организирана почивка в Е.. Униформена жена ги уведомила, че нотариално заверената декларация е копие, а от преписа се установявали печати на двама различни нотариуси. Не били допуснати да се качат на полета, като останали във залата няколко часа, като през това време преживели високо ниво на стрес, шок, тревога, поради липса на яснота за причините за изпускането на

полета. По техни твърдения около 10,00 часа били освободени от граничните полицаи. По твърдения на ищцата след проведен разговор с началника на смяната на ГКПП „Аерогара С.“ около 19 часа на същия ден, той я уведомил, че била допусната грешка от страна на полицейските служители и няма пречка да напусне страната с нотариално заверения препис на декларацията – съгласие, както и че носената от нея декларация от 17.04.2019г. е оригинална, а не е цветно копие, каквито съмнения имали при проверката граничните полицаи.

Н. Ш. била принудена да закупи нови билети за друг полет, като платила цена в размер на 1495 лева, който полет бил осъществен на 04.09.2023г. претендира и платената цена за една нощувка в хотела, която пропуснала по причина действията на граничните полицаи – нощувката била на стойност 484 лева.

Приложени са фактура за закупения допълнително билет за дата 04.09.2023г. (лист 29) на стойност 1495,33 лева и три броя фактури за извършените вноски за организирано пътуване до Е. на 03.09.23г. с издател „Ултра Травел Ейджънси“ ООД. Съгласно представения от ответника Бюлетин №247/04.09.23г. за дейността на РДГП – Аерогари през времето от 6,00 часа на 03.09.23г. до 06,00 часа на 04.09.23г., на 03.09.2023г. на ГКПП А/С. / 05:58 часа/, поради липса на оригинал на нотариално заверена декларация – съгласие за пътуване в чужбина от бащата до полет FB8527 за Ш. ел Шейх не е била допусната малолетната българска гражданка П. Д. К., с посочено ЕГН. И № на паспорт. Отбелязано е, че от полет се е отказала и българската гражданка Н. П. Ш., с посочено ЕГН.

Разпитани в съдебно заседание са свидетелите Д. В. Ц. – Д. – семейна приятелка на ищцата, която също е пътувала с полета на 03.09.23г. Разказва, че Н. и детето малко се забавили при паспортната проверка, след това като дошли, казали, че са им взели документите и казали да изчакат. След малко дошла една дама, която държала паспортите и пълномощното и им казала, че не знае дали ще пътуват. След това двете слезли със служителката надолу с ескалатора, а останалите се отправили към гейта. Н. била разстроена, плачела, детето пищяло, крещяло и останалите деца също. Всички били разстроени. На следващият ден свидетелката знае, че Н. е отишла на летището да провери, дали ще ги пуснат с тези документи. Тогава си купили нови билети и дошли ден и половина по-късно в хотела. Свидетелката не знае дали пълномощното е било оригинално, тъй като Н. си държала двата паспорта и документите „вътре“.

Свидетелства в полза на ищцата и баща ѝ П. И. Ш.. Според него са стояли на летището около три – четири часа. Н. била много разстроена и плачела по телефона. Детето също било разочаровано, че няма да пътуват за дългоочакваната ваканция. И друг път е излизала до Гърция със същите документи без проблем. Казали ѝ, че било фалшиво пълномощното, но то било изготвено от адвокат и нотариус, посочен от адвоката. На следващият ден са минали без проблем. През деня, след като напуснали летището започнали с дъщеря си да търсят вариант, за да не пропадне почивката. Платили 1500 лева за следващият полет с нов билет през И. и заминали на следващия ден.

Свидетелите на ответника Д. П. И. – М. – командир на отделение на ГКПП – мл експерт С. разказва, че Н. Ш. е дошла с детето с цветно копие на въпросната декларация – съгласие от бащата. Не си спомня колко подписа на нотариуси е имала декларацията. Двете пътнически били заделени на втора линия, защото трябва да представят оригинал и копие на декларацията, а не цветно копие. Служителката на ГКПП попитала пътничката Ш. за бащата, но тя отговорила, че не знае къде се намира

и няма връзка с него. На въпроса дали притежава оригинал на декларацията и къде се намира, Ш. отговорила, че оригиналът е в бащата. Копието, което е представила е било направено с цветен принтер. Нямамо е мокър подпис с мастило. Свидетелката не си спомня да е имало заверка на втори нотариус върху копието. Служителите на ГКПП нямат възможност да проверяват в регистъра на нотариусите, дали декларацията е оттеглена. Майката и детето си тръгнали преди да приключи смяната - преди 8,00 часа.

Свидетелката Е. Г. К. – също служителка на ГКПП, изпълняваща функциите на началник – група Аерогара С. също си спомня случая. Също заявява, че са представили само цветно копие на декларацията, която им разрешава да изведат детето от страната. Не си спомня колко заверки на нотариус е имало върху копието. Тя пристигнала в средата на разговора между колежата й М. и ищцата Ш., която била раздразнена, лично взела и видяла документа, попитала къде е бащата и дали могат да му се обадят, за да дойде да състави декларация на място, по изключение. Тогава Ш. отговорила, че не е удобно да го будят и отказала да му се обадят. Обяснила, че оригиналът е в бащата и той не й го дава. Държала е един единствен лист в ръцете си. Когато имат съмнение за автентичността на документа се прави експертна справка от експерт от група „Експертна дейност“ на момента. Лицето се спира от полет временно, докато се изяснят всички обстоятелства. Справката се прави при съмнение, но в настоящия случай не са се съмнявали, че това не е оригинал. Нямамо мокър подпис с мастило върху документа, а било направено копие на декларацията на цветен принтер.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Исковата молба е предявена в петгодишния давностен срок, от легитимирани субекти, т.е. при наличие на правен интерес, поради което същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица или по повод изпълнение на административна дейност. Следователно за да възникне право на иск за обезщетение е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а именно:

-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност;

-вреда - имуществена или неимуществена;

-пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда.

Под „вреда“ се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под „пряка и непосредствена последица“ - тази вреда, която следва неопосредено и закономерно от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ.

Приложима в случая, по отношение наличието или липсата на първия елемент от

отговорността е Инструкция № 8121з-1492 от 4 ноември 2022 г. за реда и организацията за извършване на граничните проверки на граничните контролно-пропускателни пунктове, издадена от Министъра на вътрешните работи (обн. ДВ. бр.91 от 15 ноември 2022г., изм. ДВ. бр.37 от 26 април 2024г.)

Според действащата към датата на неосъщественото от ищцата и нейната дъщеря пътуване - 03.09.2023г. редакция (Обн. ДВ. бр.91 от 15 Ноември 2022г.) на чл. 48, ал.1 от Инструкцията: При гранична проверка на малолетни и непълнолетни български граждани, които напускат територията на Република България, се изисква писмено съгласие за пътуване от отсъстващия родител, настойник или попечител - български гражданин.

Според ал.2 в документа по ал. 1 изрично трябва да е отразено съгласието на отсъстващия родител, настойник или попечител малолетното или непълнолетното лице да пътува в чужбина. Подписът в документа трябва да бъде заверен от компетентно лице по Закона за нотариусите и нотариалната дейност или Кодекса на търговското корабоплаване. Изготвено в чужбина писмено съгласие може да бъде с поставено удостоверение APOSTILLE по реда на Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове. В случаите, в които съгласието е изготвено пред компетентен орган в държава, с която Република България има подписан двустранен договор за правна помощ по граждански дела, предвиждащ освобождаване от легализация на документи, удостоверение APOSTILLE не се изисква.

Ал.3 допуска съставянето на документа по ал. 1 на ГКПП без изискване на нотариална заверка в присъствието на полицейски орган и на началника на групата/смяната, командира на отделение или ръководещия смяната служител, когато единият родител, настойник или попечител не пътува, но присъства на ГКПП.

Ал.7 предвижда, че на копия от документите по ал. 1 полицейският орган, извършващ гранична проверка, полага граничен печат. Същите се съхраняват на ГКПП за срок една година от датата на пътуване.

При съмнение за автентичността на представените документи се извършва допълнителна проверка (ал.8).

Видно е от разписаните в Инструкцията правила, че за малолетни и непълнолетни български граждани, които напускат територията на Република България към дата 03.09.2024г. е трябвало да представи пред граничните власти писмено съгласие за пътуване от отсъстващия родител – български гражданин, с нотариална заверка на подписа му. Т. съгласие не се установява да е било представено от майката Н. Ш. за дъщеря й П. К. при опита да излетят за Е. сутринта на 03.09.24г. От разпита на служителките на ГКПП се установява, че е представено цветно копие на декларация, което не отговаря на ал.1 на чл.48 от Инструкцията, в която изискването за оригинален документ е имплицитно заложено. Нотариалната заверка на препис от оригинала удостоверява единствено, че нотариусът е проверил, че копието напълно съответства на оригинала. Но съгласието може да бъде оттеглено от бащата, както изрично, със съставяне на нова декларация, така и чрез изземване от майката на оригинала на декларацията, с която то е дадено.

Предвид горното и с цел да се защитят в максимална степен интересите на детето, допълнително Инструкцията изисква, освен представяне на оригиналното съгласие (за сверка), копие от същото, с положен граничен печат да се съхранява на ГКПП за срок от една година. По този начин се гарантират правата, както на отсъстващият

родител, така и се обезпечават граничните органи срещу евентуални претенции. Ищцата не се е възползвала от възможността по ал.3 - другият родител не е присъствал на КГПП, но не е пожелала и да съдейства, за да се свържат граничните полицаи с него. При това положение, в изпълнение на разпоредбите на Инструкция № 8121з-1492 от 4 ноември 2022 г. малолетната П. Д. К. законосъобразно не е била допусната до полета за Е. на 03.09.23г. Въпросът, дали законосъобразно П. К. е допусната до полета на следващия ден - 04.09.23г. с декларацията, находяща се на лист 58, представена от ответника, върху която е поставен граничен печат от същата дата, е неотносим към действията на граничните полицаи на 03.09. и не следва да се обсъжда. Въпреки дадената ѝ възможност, в последното съдебно заседание ищцата не е представила за сверка пред съда оригинала на декларацията, заверена на 17.04.2019г. от нотариус С. С., на която има няколко различни по съдържанието си копия по делото. Поради това, напълно недоказани остават твърденията в исковата молба, че е разполагала с такава декларация в оригинал и я е представила при граничната проверка на 03.09.23г..

Тъй като не се установяват незаконосъобразни действия на органите на ГКПП Аерогара С. при ГД „Гранична полиция“ - МВР, липсва първата предпоставка за отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. При това положение не се дължи от съда изследване за наличието на другите две предпоставки – претърпени вреди и причинно – следствена връзка между незаконосъобразните действия и настъпилите вреди. Исковата молба като неоснователна и недоказана следва да се отхвърли. На ответника се дължи присъждане на поисканото юрисконсултско възнаграждение, което на основание чл.78, ал.8 ГПК, вр. с чл.37 от ЗПП и чл.24 от НЗПП съдът определя на 100 /сто / лева за всяка от ищците.

Водим от горното и на основание чл.203, ал.2 от АПК във връзка с § 1 от ДР на ЗОДОВ и чл.235 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковата молба на Н. П. Ш. – лично и като законен представител и майка на малолетната П. Д. К. срещу Главна дирекция „Гранична полиция“ при МВР, с която се иска ответника да заплати на двете:

1. За причинени неимуществени вреди, изразяващи се в преживени негативни емоции, стрес и тревожност, настъпили в резултат на незаконосъобразни действия на служителите на ответника - обезщетение в размер на по 3000 / три хиляди / за всяка една от тях или общо сума в размер на 6000 / шест хиляди / лева, ведно със законната лихва, считано от 03.09.2023г, до окончателното изплащане на сумата.

2. За причинени имуществени вреди, сума в размер на 1979, 33 / хиляда деветстотин седемдесет и девет и тридесет и три ст. / лева, представляващи сбор от цената на новозакупени самолетни билети, както и платена нощувка, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 03.09.2023г., до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Н. П. Ш. да заплати на Главна дирекция „Гранична полиция“ - МВР юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 /сто / лева.

ОСЪЖДА П. Д. К., представлявана от законния ѝ представител Н. П. Ш. да

заплати на Главна дирекция „Гранична полиция“ - МВР юрисконсултско
възнаграждение в размер на 100 /сто/ лева.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС в 14-дневен
срок.

СЪДИЯ: